Europaparlamentet
2014-2019

Plenarhandling

B8-0077/2016

15.1.2016

FÖRSLAG TILL RESOLUTION

till följd av ett uttalande av vice ordföranden för kommissionen/unionens höga representant för utrikes frågor och säkerhetspolitik

i enlighet med artikel 123.2 i arbetsordningen

om genomförandet av associeringsavtalen/de djupgående och omfattande frihandelsavtalen med Georgien, Moldavien och Ukraina
(2015/3032(RSP))

Petras Auštrevičius, Javier Nart, Marietje Schaake, Johannes Cornelis van Baalen, Dita Charanzová, Ilhan Kyuchyuk, Louis Michel, Norica Nicolai, Urmas Paet, Jozo Radoš, Pavel Telička, Ivo Vajgl
för ALDE-gruppen

B8-0077/2016

Europaparlamentets resolution om genomförandet av associeringsavtalen/de djupgående och omfattande frihandelsavtalen med Georgien, Moldavien och Ukraina (2015/3032(RSP))

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

– med beaktande av associeringsavtalen av den 27 juni 2014 mellan Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen och deras medlemsstater, å ena sidan, och Georgien, Moldavien och Ukraina, å andra sidan, tillsammans med de åtföljande djupgående och omfattande frihandelsavtalen,

– med beaktande av Europaparlamentets ratificering av dessa avtal i september (Ukraina), november (Moldavien) och december (Georgien) 2014, och de åtföljande resolutioner som samtidigt antogs av Europaparlamentet,

– med beaktande av sitt betänkande om översynen av den europeiska grannskapspolitiken, som antogs i juni 2015, och sina relevanta resolutioner om den politiska situationen i dessa tre länder,

– med beaktande av associeringsagendorna för perioden 2014–2016, som har ersatt handlingsplanen för den europeiska grannskapspolitiken för dessa tre länder,

– med beaktande av lägesrapporterna av den 18 december 2015 om Georgiens och Ukrainas genomförande av handlingsplanen för viseringsliberalisering,

– med beaktande av artikel 123.2 i arbetsordningen, och av följande skäl:

A. Den europeiska grannskapspolitiken och det östliga partnerskapet inrättades och utformades för att främja fred, stabilitet och välstånd i Europa genom att stödja demokratin, rättsstatsprincipen och en hållbar ekonomisk utveckling. Den europeiska grannskapspolitiken och EU:s engagemang och partnerskap med de östliga grannländerna var aldrig avsedda att bli en geopolitisk utmaning mot andra länder.

B. Associeringsavtalen har nu varit i kraft i över ett år vid sidan av handelsavtalen med Georgien och Moldavien. Det djupgående och omfattande frihandelsområdet mellan EU och Ukraina trädde i kraft fullt ut den 1 januari 2016. Upprättandet av djupgående och omfattande frihandelsområden mellan EU och Georgien, EU och Moldavien och EU och Ukraina är en av de främsta ömsesidiga fördelarna med avtalen, eftersom handelns betydelse för tillväxt, sysselsättning, välstånd och stabilitet är obestridlig.

C. I april 2014 infördes viseringsfria resor mellan EU och Moldavien. Av kommissionens senaste rapporter i december 2015 framgår det att Georgien och Ukraina nu uppfyller kraven i handlingsplanerna för viseringsliberalisering.

D. EU:s engagemang med de östliga partnerländerna har mött motstånd från Ryska federationen, som uppenbarligen betraktar EU:s uppsökande arbete enbart som geopolitisk konkurrens i en nollsummesituation.

E. Ryssland är fortfarande direkt eller indirekt inblandat i konflikter och interna splittringar som rör alla de tre associeringsländerna – konflikten i Abchazien och Sydossetien i Georgien, frågan om Transnistrien i Moldavien och Rysslands annektering av Krim och dess inblandning i konflikterna i de östra delarna av Ukraina. Dessa konflikter undergräver den territoriella integriteten i partnerländerna, är i strid med internationell rätt och försvagar det övergripande säkerhetsläget på den europeiska kontinenten.

F. EU och dess medlemsstater har antagit en rad sanktioner och restriktiva åtgärder gentemot Ryska federationen och ryska tjänstemän, i synnerhet till följd av den ryska annekteringen av Krim och Rysslands direkta inblandning i konflikten i de östra delarna av Ukraina.

G. Associeringsländerna gör mätbara framsteg på många områden, men utsätts parallellt för interna politiska påtryckningar kopplade till politiska, sociala och ekonomiska reformer och till en demokratisk kultur som fortfarande är under utveckling, samt för externa påtryckningar.

H. De demokratiska institutionerna är fortfarande svaga i de tre associeringsländerna. Inblandningen av ekonomiska intressen i vissa av de politiska partierna, och därmed också i ländernas styrelse och regeringsbildning, påverkar på ett avgörande sätt den demokratiska strukturen i dessa länder.

I. Ingåendet av associeringsavtalen är inget självändamål, utan ingår i en bredare process för att skapa ett närmare samarbete med associeringsländerna i syfte att närma dem EU i fråga om reformer och konvergens på det rättsliga, ekonomiska, politiska och sociala planet. Genomförandet av avtalen är därför mycket viktigt. Processen baseras på de värderingar som delas av Europeiska unionen och associeringsländerna, vilka alla är medlemmar av Europarådet.

1. Europaparlamentet välkomnar de framsteg som gjorts i genomförandet av associeringsavtalen och de positiva verkningar frihandelsavtalen har fått i form av ökad handel och fler affärskontakter, incitament till reform och bidrag till ekonomisk tillväxt, och upprepar att unionen är beredd att göra ytterligare ansträngningar för att upprätthålla det positiva resultatet av de reformer som genomförts, nära övervaka verkningarna av frihandelsavtalen och minimera alla eventuella negativa effekter av den nya frihandelsordning som införts.

2. Europaparlamentet understryker att associeringsländerna av egen fri vilja har valt att ha avtalsenliga förbindelser med Europeiska unionen och att deras val fullt ut måste respekteras. Parlamentet upprepar att den europeiska grannskapspolitiken och det östliga partnerskapet inte är en geopolitisk utmaning gentemot någon tredje part, utan en långsiktig politik till förmån för stabilitet, välstånd och demokrati på den europeiska kontinenten på grundval av respekt för mänskliga rättigheter, goda styrelseformer, rättsstatsprincipen och marknadsekonomi.

3. Europaparlamentet betonar att Europeiska unionens råd enhälligt undertecknade associeringsavtalen.

4. Europaparlamentet gläder sig över att kommissionen i sin senaste bedömning av handlingsplanerna för viseringsliberalisering för Ukraina och Georgien ställt sig positivt

till viseringsliberalisering för dessa två länder. Parlamentet förväntar sig att rådet och medlemsstaterna utan onödigt dröjsmål ska bevilja dessa länder viseringsfrihet.

5. Europaparlamentet tar del av rådets beslut av den 21 december 2015 att förlänga de ekonomiska sanktionerna genetmot Ryssland, eftersom Minskavtalet ännu inte till fullo har genomförts. Parlamentet understryker att Minskavtalets fulla genomförande fortfarande är av central betydelse för stabiliseringen av den östra delen av Ukraina och EU kommer att ha kvar sina sanktioner tills Ryssland har uppfyllt sin del av avtalet. Parlamentet påminner om att sanktionerna inte är något självändamål, och uttrycker en förhoppning om att Ryska federationen snart kommer att respektera internationell rätt, så att EU kan häva sina sanktioner.

6. Europaparlamentet betonar att konflikterna i det östra grannskapet fortfarande kräver politisk uppmärksamhet från Europeiska unionen och från alla de multilaterala säkerhetsorganisationerna i Europa, i synnerhet OSSE och OSSE:s tyska ordförandeskap. Parlamentet uppmanar utrikestjänsten, rådet och medlemsstaterna att inta en mer proaktiv hållning och att utnyttja alla diplomatiska och politiska mekanismer som inrättats för att hantera dessa konflikter. Parlamentet påpekar att om en specifik diplomatisk tvistlösningsmekanism inte ger något resultat trots många års insatser, bör nya format övervägas. Parlamentet påminner om att EU kan agera mycket kraftfullt på den globala scenen om unionen agerar på ett enat sätt.

7. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och utrikestjänsten att, tillsammans med associeringsländerna, utveckla förtroendeskapande åtgärder som kan minska spänningarna över separationslinjerna och lindra folkets lidande i dessa konflikter. Parlamentet betonar i detta avseende vikten av det löpande arbete som utförs inom ramen för GSFP-uppdrag – Europeiska unionens gränsövervakningsuppdrag (EU BAM) för Moldavien och Ukraina och Europeiska unionens övervakningsuppdrag (EUMM) i Georgien.

8. Europaparlamentet upprepar sitt stöd för alla de östliga grannskapsländernas suveränitet och territoriella integritet, däribland de tre associeringsländerna, och understryker att avtalen, inbegripet frihandelsbestämmelserna, bör genomföras på ett sätt som främjar en lösning på de territoriella konflikterna.

9. Europaparlamentet betonar att det djupgående och omfattande frihandelsavtalet, genom en tillnärmning till EU:s lagstiftning på områden såsom konkurrens, offentlig upphandling och skydd av immateriella rättigheter, kommer att bidra till att modernisera och diversifiera dessa ekonomier och därmed ge fart åt reformarbetet och kampen mot korruption. Parlamentet påpekar att förbättringar på området för livsmedelssäkerhet kommer att innebära att länderna får rätt att exportera produkter av animaliskt ursprung till EU. Parlamentet noterar att tillnärmningen av sanitära och fytosanitära standarder och tekniska bestämmelser och standarder till EU-kraven bör bli bra för tillväxten inom jordbruket och livsmedelsbearbetningssektorn.

10. Europaparlamentet understryker att Georgiens, Ukrainas och Moldaviens rättsväsenden måste vara fullständigt oberoende.

11. Europaparlamentet understryker vidare behovet av verklig pressfrihet. Parlamentet är bekymrat över alla de fall där yttrandefriheten och pressfriheten står på spel.

12. Europaparlamentet anser att parlamentarisk granskning är en grundläggande förutsättning för ett demokratiskt stöd för EU-politiken. Parlamentet uppmanar därför kommissionen att underlätta en regelbunden och noggrann övervakning från Europaparlamentets sida av genomförandet av avtalet om ett djupgående och omfattande frihandelsområde i god tid. Parlamentet uppmanar kommissionen att noga övervaka genomförandet av det djupgående och omfattande frihandelsavtalet för att förebygga social dumpning och miljödumpning, framför allt under övergångsperioden för vissa sektorer. Parlamentet betonar vikten av parlamentarisk diplomati och betonar i detta avseende det uppenbara behovet av en reform av den parlamentariska församlingen Euronest.

13. Europaparlamentet uppmanar de tre associeringsländerna till ytterligare insatser inom följande områden:

Georgien:

i. Parlamentet noterar bytet av premiärminister i Georgien i december 2015, och välkomnar uttalandena till förmån för samarbete med den parlamentariska oppositionen som ett sätt att lätta den spända politiska polariseringen i landet. Parlamentet anser dock att näringslivet och politiken inte bör sammankopplas i styret av ett demokratiskt land.

ii. Parlamentet välkomnar de reformer som nyligen genomförts av de georgiska myndigheterna för att ytterligare stärka de statliga institutionernas stabilitet, oberoende och effektivitet, i synnerhet när det gäller de rättsliga institutionerna, och insatserna för att konsolidera skyddet av de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Parlamentet anser emellertid att dessa reformer är av otillräcklig omfattning för att hantera de utmaningar som de rättsliga institutionerna står inför, i synnerhet frågan om oberoende och institutionell integritet mot otillbörlig politisk påverkan. Parlamentet kräver närmare bestämt införandet av ett transparent och meritbaserat urval av domare och en ändring av den treåriga provperioden för domare.

iii. Parlamentet betonar att alla rättegångar måste vara transparenta, evidensbaserade, proportionerliga och fria från politiska motiv och strikt bör följa ett korrekt förundersöknings- och rättsförfarande samt genomföras med fullständig respekt för principerna om en rättvis rättegång, vilka stadgas i den europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Parlamentet oroar sig fortfarande över bristen på ansvarsskyldighet inom åklagarmyndigheten och över de oklara kriterierna för utnämning av åklagare och utredare. Parlamentet kräver fortsatta insatser för att fullt ut säkra oberoende, effektivitet, opartiskhet och professionalism inom rättsväsendet, åklagarmyndigheten och inrikesministeriet, samt inom den nyligen inrättade säkerhetstjänsten, och begär att man främjar en politisk vilja att inrätta mekanismer för ansvarsutkrävande.

iv. Parlamentet välkomnar ändringarna i arbetslagen i Georgien. Parlamentet betonar dock att arbetsmiljölagstiftningen i fråga om arbetstagares rättigheter fortfarande måste prioriteras på agendan.

v. Parlamentet upprepar sin oro över den tillvaro som väntar barn som placeras i religiösa institutioner utan statlig tillsyn, och betonar regeringens ansvar i enlighet med internationell människorättslagstiftning att skydda alla barn mot våld och kräver att åtgärder vidtas för att säkerställa effektiva utredningar och rehabilitering för barn som utsatts för misshandel och/eller sexuellt våld.

vi. Parlamentet kräver en tydlig och transparent människorättsbaserad politik, samt mekanismer för att utreda, lagföra och kompensera kränkningar av de mänskliga rättigheterna och garantier för att denna process till fullo respekterar rättsstatsprincipen och rättvisa rättegångsförfaranden.

vii. Parlamentet understryker behovet av en bättre politisk kultur och ett klimat präglat av nationell försoning. Parlamentet anser att frihetsberövandet och fängslandet av tjänstemän som arbetat under tidigare regeringar och medlemmar av den nuvarande oppositionen kan ses som tecken på en selektiv rättvisa. Parlamentet är också bekymrat över att rättsväsendet kan användas för att bekämpa politiska motståndare, vilket kan undergräva Georgiens Europaorientering och de georgiska myndigheternas insatser på området för demokratiska reformer. Parlamentet uppmanar alla politiska krafter att undvika denna typ av instrumentalisering och att samtidigt seriöst bekämpa korruption och missbruk av tjänsteställning.

viii. Parlamentet uppmanar Georgiens regering, särskilt med hänsyn till parlamentsvalet 2016, att skapa en gynnsam miljö för fria medier, som främjar yttrandefrihet och mediepluralism, samt att låta medierna rapportera oberoende och objektivt utan politiska eller ekonomiska påtryckningar. Parlamentet oroar sig över de senaste försöken att ändra ägarskapet för och den redaktionella politiken inom Georgiens mest populära oberoende tv-kanal, Rustavi 2, och över mediefriheten i landet. Parlamentet kräver i detta hänseende ett fullständigt genomförande av lagen om insyn i medieägandet, och upprepar att ett domstolsbeslut inte får undergräva oberoendet för mediernas redaktionella linje.

ix) Parlamentet uppmanar Georgiens regering att inleda en reform av vallagen i syfte att säkerställa en mer proportionerlig och pluralistisk representation, i linje med internationella och europeiska krav och den georgiska författningsdomstolens beslut.

x. Parlamentet fördömer att det reses minnesmärken och statyer av Josef Stalin, och uppmanar de georgiska myndigheterna att ta avstånd från sådant och att visa respekt för minnet av stalinismens miljoner offer.

xi. Parlamentet betonar att enligt Georgiens statistikkontor (Geostat) visar de första tolv månaderna av genomförandet av det djupgående och omfattande frihandelsavtalet att EU:s import från Georgien steg med 15 % medan dess export till Georgien minskade lätt med 6,2 %. Parlamentet kräver att Georgien ansluter sig till fördraget om energigemenskapen i syfte att säkerställa full överensstämmelse med kapitel 11 i det djupgående och omfattande frihandelsavtalet.

xii. Parlamentet understryker behovet av att skynda på genomförandet av

bestämmelserna om livsmedelssäkerhet på plats och förbättra samarbetet mellan olika myndigheter i Georgien i syfte att nå upp till det förväntade resultatet av det djupgående och omfattande frihandelsavtalet.

xiii. Parlamentet uppmanar Georgiens regering att säkerställa att det civila samhället på korrekt sätt involveras i reformprocesserna.

Moldavien:

i. Parlamentet beklagar att Moldaviens parlament och de politiska partier som är representerade i parlamentet ännu inte har lyckats bilda en ny regering, efter det att omröstningen om ett misstroendevotum den 29 oktober 2015 ledde till att regeringen med Valeriu Streleț s som premiärminister avgick. Parlamentet anser att det nuvarande politiska dödläget i Moldavien har nått en kritisk punkt, som riskerar att destabilisera landets institutioner och undergräva ekonomin, alla de politiska partiernas politiska legitimitet och kampen mot korruptionen, som i hög grad inverkar på inflödet av utländska direktinvesteringar.

ii. Parlamentet uppmanar alla politiska partier i Moldavien att inleda seriösa förhandlingar för att finna en majoritet som kan bilda en regering som kan gå vidare med genomförandet av nödvändiga reformer, i synnerhet stabiliseringen av ekonomin i överensstämmelse med kraven från Världsbanken och IMF för att säkerställa investeringar och offentlig upphandling.

iii. Parlamentet understryker att Moldindconbank, Moldova Agroindbank och Victoria Bank bör underställas diagnostiska revisioner, och att alla konstaterade problem omedelbart bör behandlas. Parlamentet noterar att tillsynen över banksektorn fortfarande är otillräcklig. Parlamentet betonar att det är företagen som bär kostnaderna för den finansiella krisen genom att det blir svårare för dem att få lån.

iv. Parlamentet betonar att efter ett år av genomförandet av det djupgående och omfattande frihandelsavtalet har Moldaviens totala export minskat med 14,8 %. Handeln med EU var dock den mest stabila, med en minskning av exporten på endast 1,4 %, medan exporten till OSS-länderna och andra partnerländer minskade mer markant. Parlamentet betonar särskilt situationen för jordbruksbaserade livsmedel, där förväntningarna var höga och många motståndare hävdade att Moldavien inte var konkurrenskraftigt, men exporten till EU förändrades positivt, med en ökning på 10,8 %.

v. Parlamentet noterar när det gäller tjänstesektorn att det fortfarande finns grundläggande svagheter i den interna lagstiftningen om grundläggande definitioner för etablering och yrkesverksamma personers fria rörlighet och om försäkringssektorn, vilket utsätter Moldavien för samma risker som dem som ledde till den globala bankkrisen.

Ukraina:

i. Parlamentet beklagar att Minskavtalet inte till fullo har genomförts, och uppmanar de ukrainska myndigheterna och de ryska myndigheterna att göra allt för att säkra

ett fullständigt och komplett genomförande av sina skyldigheter enligt detta avtal. Parlamentet välkomnar arbetet med de lagstiftningsreformer som krävs för att uppfylla kraven i Minskavtalet liksom insatserna för att uppfylla handlingsplanen för viseringsliberalisering och säkra överensstämmelse med handlingsplanen för associeringsavtalet, och understryker att dessa reformer, när de till fullo har genomförts, kommer att förändra det ukrainska samhället i grunden och förbättra förhållandena för det ukrainska folket.

ii. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att hålla OSSE:s uppdrag fullt bemannat och fullständigt operativt. Parlamentet noterar den ukrainska regeringens krav på en utvidgad internationell fredsbevarande styrka längs gränsen mellan Ukraina och Ryssland och i områdena Luhansk och Donetsk. Parlamentet anser att så snart situationen tillåter det, och inom ramen för det fulla genomförandet av Minskavtalet, bör man föreslå parterna i konflikten att stationera ut ett GSFP-uppdrag under EU-ledning för att hjälpa till med uppgifter såsom minröjning, hjälp i förberedelserna inför lokala val och för att säkra fritt tillträde för humanitära hjälporganisationer.

iii. Parlamentet upprepar kravet på att även i fortsättningen särskilt fokusera på reformen av rättsväsendet och kampen mot korruption, som är av stor betydelse för återupprättandet av det fulla förtroendet och legitimiteten för Ukrainas parlament och landets politiska partier.

iv. Parlamentet uppmanar myndigheterna, politikerna, ledarna, de politiska partierna och andra opinionsbildare i Ukraina att vidta ytterligare åtgärder för att överbrygga de interna splittringarna och få ett slut på den ofta polariserade politiska kulturen i landet. Parlamentet understryker att de politiska partierna måste omvandlas till fullständigt demokratiska och gräsrotsbaserade organisationer och att de inte får vara beroende av oligarker för finansiering och inflytande. Parlamentet betonar att lagen om finansiering av politiska partier strikt måste genomföras.

v. Parlamentet välkomnar ikraftträdandet av det djupgående och omfattande frihandelsavtalet den 1 januari 2016 och beklagar Ryska federationens beslut att begränsa handeln med Ukraina i strid med WTO-bestämmelserna och bilaterala åtaganden. Parlamentet påminner om att kommissionen har fört tekniska förhandlingar med Ukraina och Ryssland om konsekvenserna av frihandelsavtalet, och att detta är första gången någonsin som EU har inlett förhandlingar med ett tredjeland om ett bilateralt avtal. Parlamentet hoppas att dessa förhandlingar kan fortsätta och ge konkreta resultat. Parlamentet uppmanar därför Ryska federationen att inte införa nya handelsrestriktioner och efterlyser en mer konstruktiv dialog med både EU och Ukraina.

vi. Parlamentet noterar att Ukrainas totala export minskade under första halvåret 2015, att en ändring av den regionala strukturen av exporten har inneburit att den andel av exporten som går till EU har förblivit stabil på cirka 30 % av den totala exporten.

vii. Parlamentet uppmanar Ukraina att anpassa sin lagstiftning till EU:s lagstiftning på området för bolagsrätt, företagsstyrning, bokföring och revision och att häva sina

exportrestriktioner för trä, eftersom de strider mot artikel 35 i associeringsavtalet och med WTO-bestämmelserna.

viii. Parlamentet välkomnar Ukrainas beslut att häva sina skyddsåtgärder för personbilar i överensstämmelse med WTO:s beslut av den 20 juli 2015 och uppskattar upphävandet av den särskilda tullavgiften (erga omnes) på grundval av obalanser i betalningsbalansen, som Ukraina införde i slutet av 2014.

14. Europaparlamentet kräver ett snabbt genomförande av den energireform som inleddes 2015. Parlamentet noterar att från den 1 april 2016 bör alla energipriser harmoniseras i syfte att undvika ytterligare privilegierat arbitrage till förmån för vissa personer med insyn, och att en verklig marknad för gas och elektricitet bör skapas och övervakas av en strikt oberoende tillsynsmyndighet.

15. Europaparlamentet betonar vikten av att främja fria medier och yttrandefrihet som en väsentlig grundval, samtidigt som man trappar upp insatserna för att bemöta desinformation och förbättra den strategiska kommunikationen om EU:s politik och verksamhet i det östliga grannskapet, även för de tre associeringsländerna, parallellt med den verksamhet som utförs av EU:s arbetsgrupp East Stratcom, en nyligen inrättad struktur inom utrikestjänsten.

16. Europaparlamentet konstaterar att Georgien, Moldavien och Ukraina – precis som alla andra europeiska stater – i enlighet med artikel 49 i EU-fördraget kan ansöka om medlemskap i unionen, förutsatt att länderna respekterar de demokratiska principerna, grundläggande friheter, mänskliga rättigheter och minoritetsrättigheter samt garanterar rättsstaten.

17. Europaparlamentet upprepar sitt krav på en förnyad europeisk grannskapspolitik, baserad på en tydlig och ambitiös politisk vision och på behovet av att visa en enad politisk front. Parlamentet kräver på nytt att särskilda EU-representanter utses för grannskapet i öster och söder med uppgift att politiskt samordna den reviderade politiken.

18. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till Georgiens, Moldaviens och Ukrainas presidenter, parlament och regeringar, och till rådet, kommissionen, Europeiska utrikestjänsten och Europarådet.